

Глава 35 КПК України «Кримінальне провадження на підставі угод»

Це науково-практичне видання є однією з книг серії «Енциклопедія кримінального процесу України» та присвячене особливостям здійснення кримінального провадження на підставі угод.

Побудова книги відповідає структурі глави 35 Кримінального процесуального кодексу України, після певної статті відображено актуальну практику застосування та тлумачення Конституційним Судом України, Верховним Судом, Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ норм, процитовано окремі думки суддів, наведено міжнародно-правові акти та рішення Європейського суду з прав людини, закони та підзаконні акти України.

Книга містить наукові коментарі, схеми, бланки процесуальних та інших документів, а також глосарій та низку аналітичних таблиць.

Видання серії книг «Енциклопедія кримінального процесу України» розраховані на співробітників Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національної поліції, Національного антикорупційного бюро України, Бюро економічної безпеки України та інших органів правопорядку, суддів, прокурорів, адвокатів, викладачів і наукових працівників, аспірантів, здобувачів, студентів і курсантів вищих юридичних навчальних закладів, а також усіх, хто цікавиться проблемами кримінального судочинства.

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ УКРАЇНИ

Глава 35 КПК України «Кримінальне провадження на підставі угод»

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ КОМЕНТАР, ПРАКТИКА
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ,
НАЦІОНАЛЬНА СУДОВА ПРАКТИКА, ОКРЕМІ ДУМКИ СУДДІВ,
ЛИСТИ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ, МІЖНАРОДНІ ДОКУМЕНТИ,
ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ,
ЗРАЗКИ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ,
СХЕМИ ТА ТАБЛИЦІ**

За загальною редакцією

доктора юридичних наук,
професора А. В. Столітнього

кандидата юридичних наук
С. В. Шмалені

Київ – 2025

УДК 343.13(477)(094.58)

Г52

*За сприяння
Інституту СБУ Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого*

Глава 35 КПК України «Кримінальне провадження на підставі угод».
Г52 **Науково-практичний коментар, практика Європейського суду з прав людини, національна судова практика, окремі думки суддів, листи та узагальнення, міжнародні документи, законодавство України, зразки процесуальних документів, схеми та таблиці /** Станом на 01.04.2025 : наук.-практ. посіб. / автори: Столітній А. В., Шмаленя С. В., Членов М. В., Ліллемяе А. А., Бесчастний В. М. Київ : Видавництво «Норма права», 2025. 528 с.

ISBN 978-617-8306-25-0

Це науково-практичне видання є однією з книг серії «Енциклопедія кримінального процесу України» та присвячене особливостям здійснення кримінального провадження на підставі угод.

Побудова книги відповідає структурі глави 35 Кримінального процесуального кодексу України, після певної статті відображено актуальну практику застосування та тлумачення Конституційним Судом України, Верховним Судом, Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ норм, процитовано окремі думки суддів, наведено міжнародно-правові акти та рішення Європейського суду з прав людини, закони та підзаконні акти України.

Книга містить наукові коментарі, схеми, бланки процесуальних та інших документів, а також глосарій та низку аналітичних таблиць.

Видання серії книг «Енциклопедія кримінального процесу України» розраховані на співробітників Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національної поліції, Національного антикорупційного бюро України, Бюро економічної безпеки України та інших органів правопорядку, суддів, прокурорів, адвокатів, викладачів і наукових працівників, аспірантів, здобувачів, студентів і курсантів вищих юридичних навчальних закладів, а також усіх, хто цікавиться проблемами кримінального судочинства.

УДК 343.13(477)(094.58)

Видавництво «Норма права» прагне сталого майбутнього для нашого бізнесу, наших читачів і нашої планети. У цьому виданні використано папір, сертифікований FSC® та PEFC™

ISBN 978-617-8306-25-0

© Столітній А. В., Шмаленя С. В., Членов М. В.,
Ліллемяе А. А., Бесчастний В. М., 2025

© Видавництво «Норма права», 2025

Автори

БЕСЧАСТНИЙ Віктор Миколайович – доктор юридичних наук, доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, керівник Секретаріату Конституційного Суду України.

ЛІЛЛЕМЯЕ Арно Арнович – прокурор відділу взаємодії з підрозділами Офісу Генерального прокурора управління забезпечення реалізації процесуальних повноважень Генерального прокурора у кримінальному провадженні Департаменту організаційно-контрольної діяльності, правового та аналітичного забезпечення Офісу Генерального прокурора.

СТОЛІТНІЙ Антон Володимирович – доктор юридичних наук, професор, Почесний працівник прокуратури України, Інститут Служби безпеки України Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

ЧЛЕНОВ Микола Володимирович – Інститут Служби безпеки України Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

ШМАЛЕНЯ Сергій Валер'янович – кандидат юридичних наук, Заслужений юрист України, заступник начальника Департаменту організаційно-контрольної діяльності, правового та аналітичного забезпечення Офісу Генерального прокурора.

Перелік умовних скорочень

абз.	– абзац
ВССУ	– Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ
ЄРДР	– Єдиний реєстр досудових розслідувань
ЄСПЛ	– Європейський суд з прав людини
ЗУ	– Закон України
КАС України	– Кодекс адміністративного судочинства України
КК України	– Кримінальний кодекс України
ККС ВС	– Касаційний кримінальний суд у складі Верховного Суду
Конвенція	– Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод
КПК України	– Кримінальний процесуальний кодекс України
КСУ	– Конституційний Суд України
НПА	– нормативно-правові акти
ООН	– Організація Об'єднаних Націй
ПАРЄ	– Парламентська асамблея Ради Європи
п.	– пункт
п.п.	– пункти
пп.	– підпункт
САП	– Спеціалізована антикорупційна прокуратура
ст.	– стаття
ст.ст.	– статті
ЦК України	– Цивільний кодекс України
ч.	– частина
ч.ч.	– частини

Шановні колеги!

Науково-практичне видання «Кримінальне провадження на підставі угод» є однією з книг серії «Енциклопедія кримінального процесу України», яка покликана увібрати в себе максимально практичного та теоретичного досвіду з окресленого питання.

На сьогодні інститут угод у кримінальному провадженні є одним із засобів підвищення ефективності кримінального провадження, забезпечення реалізації принципу розумності його строків.

Побудова книги відповідає структурі глави 35 Кримінального процесуального кодексу України, після певної статті відображено актуальну практику застосування та тлумачення Конституційним Судом України, Верховним Судом, Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ норм, процитовано окремі думки суддів, наведено міжнародно-правові акти та рішення Європейського суду з прав людини, закони та підзаконні акти України. Колектив авторів залишив за собою можливість вживання скорочень, систематизування дат у єдиний формат, корегування друкарських помилок у текстах судових рішень.

Книга містить наукові коментарі, схеми, бланки процесуальних та інших документів, а також глосарій та низку аналітичних таблиць.

Науково-практичне видання підготовлене відповідно до останніх змін до законодавства України станом на 01.04.2025. Для зручності читачів видання містить QR-коди на покликання.

Отже, ця робота допоможе мінімізувати час для пошуку шляхів ефективного застосування відповідних положень кримінального процесуального закону, правильно розтлумачити його норми, тим самим забезпечивши реалізацію принципу верховенства права у кримінальному провадженні.

Сподіваймося, що видання стане незамінним у повсякденній практичній діяльності працівників Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро, Бюро економічної безпеки України, Національної поліції та інших органів правопорядку, суддів, прокурорів, адвокатів, викладачів і наукових працівників, аспірантів, здобувачів, студентів і курсантів вищих юридичних навчальних закладів, а також усіх, хто цікавиться проблемами кримінального судочинства.

З повагою

*доктор юридичних наук, професор,
Почесний працівник прокуратури України
Антон Столітній*

Зміст

Перелік умовних скорочень	4
Вступне слово	5

ГЛАВА 35

Кримінальне провадження на підставі угод

Стаття 468. Угоди в кримінальному провадженні	11
Стаття 469. Ініціювання та укладення угоди	33
Стаття 470. Обставини, що враховуються прокурором при укладенні угоди про визнання винуватості	129
Стаття 471. Зміст угоди про примирення	143
Стаття 472. Зміст угоди про визнання винуватості	179
Стаття 473. Наслідки укладення та затвердження угоди	219
Стаття 474. Загальний порядок судового провадження на підставі угоди	235
Стаття 475. Вирок на підставі угоди	315
Стаття 476. Наслідки невиконання угоди	383

ГЛАВА 31

Провадження в суді апеляційної інстанції (витяг)

Стаття 394. Особливості апеляційного оскарження окремих судових рішень	401
---	-----

ГЛАВА 32

Провадження в суді касаційної інстанції (витяг)

Стаття 424. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку	487
Глосарій	499
Список використаних джерел	510
Постатейний перелік зразків процесуальних документів	524
Постатейний перелік схем та таблиць	525

Глава 35

КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ НА ПІДСТАВІ УГОД

СТАТТЯ 468

Угоди в кримінальному провадженні

1. У кримінальному провадженні можуть бути укладені такі види угод:
- 1) угода про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим;
 - 2) угода між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим про визнання винуватості.

Коментар

У розділі IV КПК України врегульовано особливі порядки кримінального провадження, які істотно відрізняються від традиційного (ординарного) порядку за формою їх провадження. Один із різновидів особливих порядків кримінального провадження передбачено в главі 35 КПК України «Угоди в кримінальному провадженні». Кримінальне провадження, в якому у подальшому буде укладено угоду про примирення або про визнання винуватості, розпочинається та здійснюється так само, як і будь-яке інше кримінальне провадження. Особливістю кримінального провадження, регламентованого главою 35, є те, що укладення угоди може ініціюватися в будь-який момент після повідомлення особі про підозру до виходу суду до нарадчої кімнати для ухвалення вироку (ч. 5 ст. 469 КПК України), що й зумовлює перехід від ординарної форми кримінального провадження до особливого порядку кримінального провадження на підставі угод (глава 35, ст.ст. 468–476 КПК України).

Угода в кримінальному провадженні – домовленість сторін, яка формалізована у відповідному процесуальному документі і спрямована на врегулювання кримінально-правового конфлікту. Наслідком її укладення є застосування диференційованого порядку кримінального провадження й ухвалення вироку на підставі угоди¹.

Статтею 468 КПК України передбачено два види угод у кримінальному провадженні, їх назви та суб'єктний склад.

Однією зі сторін у цих двох видах угод є:

– **підозрюваний** – особа, якій у порядку, передбаченому ст.ст. 276–279 КПК України, повідомлено про підозру (ч. 1 ст. 42 КПК України);

¹ Особливі порядки кримінального провадження : підручник / [О.В. Капліна, О. І. Марочкін, М. І. Демура та ін.]; за ред. О. В. Капліної, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2024. С. 26.

– **обвинувачений (підсудний)** – особа, обвинувальний акт щодо якої переданий до суду в порядку, передбаченому ст. 291 КПК України (ч. 2 ст. 42 КПК України).

Оскільки відповідно до ч. 5 ст. 469 КПК України укладення угоди може ініціюватися в будь-який момент після повідомлення особі про підозру, стороною угоди не може бути особа, яка затримана за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, але якій не повідомлено про підозру у встановленому законом порядку.

Також з огляду на положення ч.ч. 2, 4, 5 ст. 474 КПК України, якими передбачена обов'язкова участь сторін угоди, у тому числі обвинуваченого, в судовому розгляді, не може бути стороною угоди особа, щодо якої складено повідомлення про підозру, однак його не вручено їй внаслідок невстановлення місцезнаходження особи, проте вжито заходів для вручення у спосіб, передбачений КПК України для вручення повідомлень.

Другою стороною угоди про примирення є **потерпілий** (ч. 1 ст. 55 КПК України), яким можуть бути:

1) фізична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди;

2) юридична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди;

3) адміністратор за випуском облігацій, який відповідно до положень ЗУ «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» діє в інтересах власників облігацій, яким кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди.

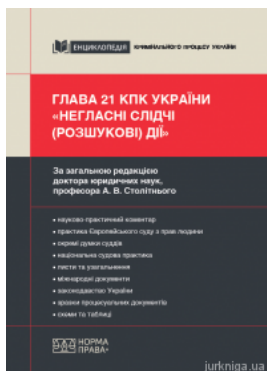
Права і обов'язки потерпілого у кримінальному провадженні виникають в особи з моменту подання заяви про вчинення щодо неї кримінального правопорушення або заяви про залучення її до провадження як потерпілого (ч.ч. 2, 3 ст. 55 КПК України).

Другою стороною угоди про визнання винуватості є **прокурор**, який здійснює нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням та підтримує державне обвинувачення в суді (ч. 2 ст. 36 КПК України). Прокурор, який здійснюватиме повноваження прокурора у конкретному кримінальному провадженні, визначається керівником відповідного органу прокуратури (ч. 1 ст. 37 КПК України).

Слід звернути увагу, що наказом Генерального прокурора від 30.09.2021 № 309 «Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні» (п.п. 11.22, 25.9) прокурор, який здійснює процесуальне керівництво досудовим розслідуванням у кримінальному провадженні, а також прокурор під час судового розгляду зобов'язаний надавати проєкт угоди про визнання винуватості для вивчення керівнику прокуратури або його першому заступнику чи заступнику згідно з розподілом обов'язків, опрацьовувати пропозиції відповідного керівника, після чого за наявності законних підстав укладати угоду.

Одночасно на керівників прокуратур усіх рівнів, їх перших заступників і заступників відповідно до розподілу обов'язків та у межах повноважень,

Книги, які можуть вас зацікавити

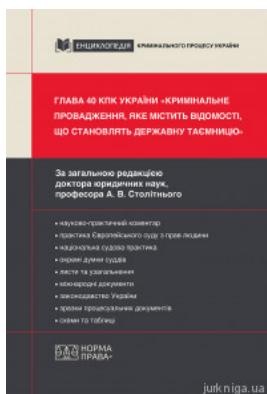
Глава 21 КПК України
«Негласні слідчі
(розшукові) дії»

Глава 24¹ КПК України
«Особливості
спеціального
досудового
розслідування
кримінальних
правопорушень»

Процесуальні
документи сторони
обвинувачення під час
досудового
розслідування

Глава 40 КПК України
«Кримінальне
провадження, яке
містить відомості,
що становлять
державну
таємницю»

Глава 27 КПК України
«Підготовче
провадження»

Кримінальне право.
Загальна частина
(Українсько-європейсь
кі студії). Підручник у
двох книгах

Перейти до галузі права
Кримінальне право та процес

Перейти на сайт →